

Sygn. akt I CSK 740/14

POSTANOWIENIE

Dnia 19 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski

w sprawie z powództwa A. K.

przeciwko G. F.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 19 maja 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 22 października 2013 r., sygn. akt VI ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Instytucja przedsądu, jak wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także z zaleceniami Rady Europy zezwalającymi na wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu najwyższego szczebla. Skarga kasacyjna służy od prawomocnego orzeczenia, ma ograniczony zasięg, a jej podstawowym celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i twórczy wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa.

Skarżący w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania podniósł, że powinna ona zostać przyjęta albowiem przedstawione okoliczności mieszczą się w ustawowym katalogu przesłanek jego uwzględnienia. Zdaniem skarżącego doręczenie nakazu zapłaty nastąpiło najpóźniej w dniu 17 października 2011, a więc sprzeciw z dnia 1 grudnia 2011 r. był spóźniony. Rozpoznanie więc sprawy i oddalenie powództwa wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 16 listopada 2012 r. i zaskarżonym skargą kasacyjną wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 22 października 2013 r., pomimo prawomocności nakazu zapłaty wywołało skutek nieważności postępowania, ze względu na powagę rzeczy osądzonej.

Zarzut ten jest chybiony albowiem Sądy *meriti* nie naruszyły przepisów o doręczeniach przesylek sądowych i Sąd Apelacyjny wbrew stanowisku skarżącego trafnie odwołał się do ich wykładni przeprowadzonej w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 3 lipca 2008 r., IV CZ 51/08 (LEX nr 447673).

Według kodeksu postępowania cywilnego, w razie niemożności doręczenia pisma w tzw. sposób właściwy, pismo przesłane za pośrednictwem poczty należało złożyć w placówce oddawczej, umieszczając zawiadomienie o tym w drzwiach mieszkania adresata, gdzie i kiedy pismo pozostawiono, oraz z pouczeniem, że należy je odebrać w terminie siedmiu dni od dnia umieszczenia zawiadomienia.

W razie bezskutecznego upływu tego terminu, zawiadomienie należało powtórzyć (art. 139 § 1 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym od dnia 3 maja 2012 r. w zw. z § 7 i 8 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 października 2010 r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym, Dz.U. Nr 190, poz. 1277 ze zm.). W uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 10 maja 1971 r., III CZP 10/71 (OSNCP 1971, nr 11, poz. 187) Sąd Najwyższy wyjaśnił, jak należy wtedy ustalić datę doręczenia.

Ze względu na to, że doręczenie zastępcze oparte jest na tzw. prawnej fikcji doręczenia gdyż adresat w rzeczywistości nie otrzymuje przesyłki i stwarzana jest tylko szansa jej odbioru w przewidzianych w zawiadomieniach o odbiorze terminach, przepisy o doręczeniach podlegają wykładni ścisłej (por. także np. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 26 lutego 2010 r., I OSK 1237/09, Legalis). Z tego względu, skuteczność takiego doręczenia pisma uzależniona jest od bezwzględnego zachowania ustanowionych wymagań, a uchybienie któremukolwiek z nich powoduje, że nie można skutecznie powołać się na domniemanie doręczenia (por. np. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 31 maja 2012 r., I OSK 2105/11, Legalis i z dnia 31 stycznia 2012, II OSK 2170/10, Legalis). Jeżeli więc dowód doręczenia nie potwierdza spełnienia któregośkolwiek z wymagań, a tak było nawet w świetle twierdzeń skargi kasacyjnej (wystąpił brak podpisu przyjmującego pracownika) to nie można przyjąć, że pierwsze doręczenie zastępcze nakazu zapłaty nastąpiło.

Dopiero gdy dowód doręczenia zastępczego nakazu zapłaty jest prawidłowy, to pozwany może fikcję doręczenia zastępczego obalić, jeżeli wykaże, że z przyczyn od niego niezależnych o przesyłce nie wiedział (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 6 kwietnia 2000, III RN 141/99, OSNP 2001, nr 1, poz. 6, z dnia 4 września 1970 r., I PZ 53/70, OSNC 1971, nr 6, poz. 100 i z dnia 8 marca 2005 r., IV CZ 6/05, LEX nr 603429). Innymi słowy, jest to domniemanie prawne skutecznego doręczenia pisma, które może być obalone przez wykazanie, że adresat o nadejściu przesyłki nie wiedział lub nie miał możliwości jej odebrania (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2005 r., II PK 124/04, LEX nr 602690).

Uchybienie w doręczeniu nakazu zapłaty, wywołuje skutek braku doręczenia (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 13 listopada 1964 r., II CZ 79/64, OSNCP 1965, nr 7-8, poz.132 i z dnia 19 grudnia 1963 r., II CZ 134/63, OSNCP 1965, nr 1, poz. 5 i postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2014 r., I CSK 289/13, OSNC 2015, nr 2, poz. 26).

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

[aw]